

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 13 november 2020 inzake stand van zaken moties en toezeggingen met betrekking tot cultuur (Kamerstuk 32 820, nr. 396).

De voorzitter van de commissie,
Tellegen

De adjunct-griffier van de commissie,
Bosnjakovic

Inhoud	blz.
I Vragen en opmerkingen uit de fracties	2
• Inbreng van de leden van de VVD-fractie	2
• Inbreng van de leden van de GroenLinks-fractie	4
• Inbreng van de leden van de SGP-fractie	6
II Reactie van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	6

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de stand van zaken moties en toezeggingen met betrekking tot cultuur en hebben hierover nog enkele vragen.

Omgang Joodse cultuur

De leden van de VVD-fractie lezen dat scholen vrij zijn in op welke wijze zij invulling mogen geven aan de kerndoelen met betrekking tot de Joodse cultuur. Heeft de Minister een beeld van welke scholen gebruik maken van de instrumenten die beschikbaar zijn voor scholen met betrekking tot de lesstof over de Joodse cultuur? Bereiken we hiermee ook de scholen die aangeven het soms lastig te vinden om binnen hun klassen discussies te voeren over de Joodse geschiedenis? Heeft de Minister hier recente cijfers over, zo vragen de leden.

Musea

De leden van de VVD-fractie lezen in de onderzoeksresultaten, naar aanleiding van de motie van het lid Asscher c.s.¹ over het verkennen om een dag per maand rijksmusea gratis open te stellen, dat dit negatieve gevolgen heeft voor de museumjaarkaart. Welke negatieve gevolgen zijn dat? Kan het gratis openstellen van een dag per maand van rijksmusea tot gevolg hebben dat er minder inkomsten zijn voor de museumjaarkaart? Wat betekent bijvoorbeeld 50 procent minder inkomsten via de museumjaarkaart voor de aangesloten musea, zo vragen de leden. Daarnaast delen de leden graag mee dat ze blij zijn dat de musea zelf al verschillende initiatieven nemen om de toegankelijkheid van musea en cultuur te vergroten, met name de initiatieven om nieuwe doelgroepen aan zich te binden.

Erfgoed

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Minister voornemens is om een adviesvraag aan de Raad voor Cultuur te leggen over een brede evaluatie van de Erfgoedwet. Wat zijn de kosten van dit onderzoek en op welke manier gaat de Minister hier dekking voor vinden in haar begroting? Is dit al juridisch verplicht, zo vragen de leden.

¹ Kamerstuk 35 300 VIII, nr. 101

Inkomenspositie van zzp'ers tijdens de coronacrisis

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Minister voornemens is om het CBS² te vragen om een onderzoek te doen naar de inkomenspositie van zzp'ers in de culturele en creatieve sector. Wat zijn de kosten van dit onderzoek? Op welke manier vindt de Minister hiervoor dekking in haar begroting? Is dit al juridisch verplicht, zo vragen de leden.

Culturele en creatieve mbo-opleidingen

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Minister de motie van het lid El Yassini³, met betrekking tot het in kaart brengen over wat de verhouding is bij culturele en creatieve mbo-opleidingen tussen de kans op een stageplaats en de kansen op de arbeidsmarkt, heeft uitgevoerd door middel van een verwijzing naar een website. Hoe kijkt de Minister naar studies die meer kans hebben op een stageplaats dan uiteindelijk op een baan? Welke maatregelen neemt de Minister om te voorkomen dat studenten enkel een plek kunnen vinden als stagiair, maar dat er later onvoldoende kansen zijn op een baan? Bij welke studies zijn deze problemen het grootst? Hoe gaat de Minister er actief voor zorgen dat studenten en aankomende studenten weten bij welke studies er wel of geen goede baankansen zijn, zo vragen de leden.

Boeken

De leden van de VVD-fractie lezen in de uitvoering van motie van de leden El Yassini en Kwint⁴, met als doel dat de btw-verlaging op digitale publicaties ook daadwerkelijk tot een prijsverlaging van publicaties leidt, dat de Staatssecretaris van Financiën benadrukt dat het doel van de btw-verlaging met name gericht is op het creëren van een gelijk speelveld tussen fysiek en digitaal. In hoeverre is er sprake van een gelijk speelveld tussen fysieke en digitale boeken met betrekking tot de Wet op de vaste boekenprijs? Klopt het dat de vaste boekenprijs niet geldt voor e-books? Is het daarom niet zo dat er geen sprake is van een gelijk speelveld tussen fysieke en digitale boeken? Waarom stelt het kabinet dat dit wel het doel is van de btw-verlaging? Is de Minister niet van mening dat we of moeten afstappen van de Wet op de vaste boekenprijs, of dat we e-books daar ook onder moeten scharen om recht te doen aan een gelijk speelveld, zo vragen de leden. Daarnaast vragen de leden naar het moment waarop de Minister in gesprek gaat met de uitgevers van e-books, om daadwerkelijk tot een lagere prijs voor consumenten te komen. Daarnaast lezen de leden dat de Minister voornemens is om de Kamer begin 2019 te informeren over de resultaten over het onderzoek van de knelpunten die er zijn om ook mbo-studenten korting te geven op hun studiematerialen. Bedoelt de Minister hier niet begin 2021, zo vragen de leden.

Bibliotheken

De leden van de VVD-fractie constateren dat de steun voor Muziekweb/CDR⁵ zeer wankel is. Dat is ook logisch, aangezien de vraag naar fysieke muziekdragere natuurlijk gigantisch is afgenomen door de nieuwe technologische mogelijkheden als Spotify. Daarom verbaast het de leden waarom de Minister zo vast blijft houden aan Muziekweb, terwijl de financiering hiervan ook ingezet kan worden voor de aankoop van

² CBS: Centraal Bureau voor de Statistiek

³ Kamerstuk 32 820, nr. 343

⁴ Kamerstuk 33 846, nr. 60

⁵ CDR: Centrale Discotheek Rotterdam

mooie nieuwe fysieke boeken voor bijvoorbeeld kinderen. Kan de Minister hier nader op ingaan? Wat is momenteel het huidige budget voor Muziekweb vanuit de Koninklijke Bibliotheek, dat wordt voortgezet in afwachting van de plannen voor de toekomst van Muziekweb/CDR? Hoeveel mensen maken er gebruik van Muziekweb? Hoeveel fysieke muziekdragers worden er jaarlijks uitgeleend en hoe verhoudt zich dat tot het aantal fysieke boeken dat wordt uitgeleend? Hoeveel kinderboeken zouden gekocht kunnen worden van het budget dat vrijkomt als we stoppen met Muziekweb, zo vragen de leden. Wordt er daarnaast bij de uitwerking van die plannen ook gekeken naar samenwerking met marktpartijen, die op een zeer toegankelijke manier muziek beschikbaar stellen voor jong en oud? Zo nee, is de Minister bereid hen erbij te betrekken, zo vragen de leden.

Inbreng van de leden van de GroenLinks-fractie

Bibliotheken – motie Van den Berge c.s.⁶

De leden van de GroenLinks-fractie lezen dat de Minister schrijft dat in het bibliothekenconvenant is afgesproken dat het zogenoemde voorkeursmodel, inclusief de afdracht van leenrechtvergoedingen, de basis is voor de inrichting van de Bibliotheek op school. Ook verwijst de Minister naar gesprekken waar de rechthebbenden bij betrokken zullen worden. De voornoemde leden hebben echter begrepen dat deze gesprekken inmiddels zijn afgerond en dat de Minister een eindverslag heeft gekregen van de voorzitter van de werkgroep met het advies 4,2 miljoen euro beschikbaar te stellen aan de rechthebbenden ter compensatie voor de schade tot op heden. Heeft de Minister dit verslag gekregen en gelezen? Zo ja, wat is haar reactie op dit advies? De voornoemde leden hebben ook signalen gekregen dat er verder niets is afgesproken over een vervolgtraject om het door de Minister gewenste voorkeursmodel van de grond te krijgen. Is de Minister hiervan op de hoogte? Wat gaat zij hieraan doen? De voornoemde leden begrijpen dat de bal nu bij de Minister ligt en dat als de Minister niets doet, er geen verdere invulling komt van dit deel van het bibliothekenconvenant. Ziet de Minister dit ook? Is zij het met voornoemde leden eens dat aanvullende actie vanuit haar nodig is om uitvoering te geven aan de motie van het lid Van den Berge c.s.⁷ die de Minister verzoekt «erop toe te zien dat rechthebbenden worden betrokken in de gesprekken op basis van het bibliothekenconvenant, zodat concrete afspraken gemaakt kunnen worden over het afdragen van leenrechtvergoedingen bij uitleningen vanuit de Bibliotheek op school, met als doel dat rechthebbenden ten minste vanaf 1 januari 2021 vergoedingen zullen ontvangen».

De leden van de GroenLinks-fractie hebben ook een vraag over het deel van de motie dat vraagt om de rechthebbenden vanaf 1 januari 2021 vergoedingen uit te betalen. Is er vanaf 1 januari een regeling die ervoor zorgt dat de vergoedingen ook daadwerkelijk betaald gaan worden, zoals de motie vraagt? Zo niet, wat gaat de Minister doen om dit proces te versnellen en daarbij concreet resultaat voor de rechthebbenden te realiseren, zoals de motie vraagt? Hierbij willen de voornoemde leden opmerken dat de rechthebbenden al een lange tijd wachten op compensatie van misgelopen vergoedingen en dat deze rekening blijft ophopen. Kan de Minister bevorderen dat er -desnoods tijdelijk- een regeling wordt getroffen voor de afdracht vooruitlopend op een structurele oplossing, zo vragen de leden.

⁶ Kamerstuk 33 846, nr. 61

⁷ Kamerstuk 33 846, nr. 61

Amateurkunst

De leden van de GroenLinks-fractie hebben met instemming kennisgenomen van het pakket aan ondersteuningsmaatregelen dat het FCP⁸ en het LKCA⁹ in overleg met de Minister hebben uitgewerkt. Kan de Minister toelichten in hoeverre het pakket ook voornemens, plannen en projecten bevat om perspectief te bieden aan amateurkunst, zoals zingen in koorverband? Is de Minister bereid om in overleg met FCP en LKCA te verkennen of het mogelijk is één of meer field labs te starten om te onderzoeken hoe amateurkunst in groepsverband op termijn weer op veilige wijze opgestart kan worden, zo vragen de leden.

Verkenning naar gratis openstellen van musea

De leden van de GroenLinks-fractie hechten eraan de toegankelijkheid van kunst en cultuur te vergroten en bredere doelgroepen aan te trekken. Deze leden hebben met interesse kennisgenomen van de verkenning die de Minister heeft uitgevoerd naar de te verwachten effecten van het gratis openstellen van rijksmusea. De Minister schrijft dat ze op basis van de verkenning concludeert dat de samenstelling van de groep museumbezoekers moeilijk te veranderen is via het prijsinstrument. Toch zijn er verschillende EU-landen die er wel voor kiezen musea (gedeeltelijk) gratis open te stellen. Kan de Minister aangeven wat de motieven en argumenten van deze landen zijn om dit te doen? Hoe boordeelt de Minister deze motieven en argumenten in de Nederlandse context? Kan de Minister aangeven in hoeverre cultuureducatie een rol kan spelen in het vergroten van de toegankelijkheid van kunst en cultuur en het aantrekken van nieuwe bezoekers voor musea? Hoe boordeelt de Minister het in dit licht dat mbo-studenten significant minder cultuuronderwijs genieten dan hun leeftijdsgenoten in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs? Wat zijn de redenen voor deze disbalans? Is de Minister het met de leden eens dat het goed zou zijn om ervoor te zorgen dat alle jongeren in gelijke mate cultuureducatie genieten? Wat kan de Minister doen om dit te bewerkstelligen, zo vragen de leden.

Erfgoed

De leden van de GroenLinks-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de verkenning naar het behoud en beheer van de publieke collecties die geen onderdeel uitmaken van de rijkscollectie. De Minister schrijft dat ze met andere publieke overheden in gesprek gaat over de uitkomsten van deze verkenning. Is de vraag of en tegen welke knelpunten cultuurregio's aanlopen bij behoud en beheer van deze erfgoedcollectie – bijvoorbeeld mogelijke knelpunten op het gebied van budget, capaciteit of expertise – ook onderdeel van deze gesprekken? Wanneer kan de Minister de Kamer informeren over de uitkomsten van deze gesprekken, zo vragen de leden.

Inkomenspositie van zzp'ers tijdens de coronacrisis

De leden van de GroenLinks-fractie blijven zich onverminderd grote zorgen maken over de inkomenspositie van zzp'ers en freelancers in de culturele sector. Deze makers vallen nog steeds te vaak tussen wal en schip. De lockdown die gisteren is aangekondigd, zal hen opnieuw hard treffen. Is de Minister bereid op korte termijn in gesprek te gaan met vertegenwoordigers van zzp'ers en freelancers voor en achter de schermen over aanvullende steunmaatregelen? Hoe kijkt de Minister aan tegen de wijze waarop de Duitse regering perspectief biedt aan de

⁸ FCP: Fonds voor Cultuurparticipatie

⁹ LKCA: Landelijk Centrum voor Amateurkunst en Cultuureducatie

culturele sector? Is zij bereid hierover het gesprek aan te gaan met haar Duitse ambtgenoot? Ziet de Minister mogelijkheden om garant te staan voor investeringen in nieuwe programma's en producties als die onverhoopt door nieuwe coronamaatregelen niet door kunnen gaan, zodat de culturele sector perspectief krijgt om aan nieuwe programma's en producties te werken, zo vragen de leden.

Inbreng van de leden van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de Minister over de moties cultuur.

Joodse cultuur

De leden van de SGP-fractie constateren dat de Minister vooral ingaat op de mogelijkheden om de Joodse geschiedenis en cultuur in de klas te behandelen en de inspanningen van lerarenopleidingen die daaraan dienstbaar zijn. Met de motie van het lid Bisschop¹⁰ is echter ook aandacht gevraagd voor de mogelijkheden die daarbij beschikbaar zijn door organisaties als het CIDI¹¹, de Stichting antisemitisme preventie en het Joods Cultureel Kwartier. De laatstgenoemde organisatie betreft een samenwerkingsverband van culturele organisaties, waarbij zij ook wijzen op de ontwikkeling van het Holocaustmuseum. In hoeverre zijn afspraken gemaakt met het oog op de toekomst om scholen onder meer te faciliteren bij een bezoek aan deze musea, zo vragen zij. Is de Minister bereid scholen te stimuleren en te ondersteunen bij een bezoek aan een van de musea? Welke verbinding kan in dit kader bijvoorbeeld gemaakt worden met een bezoek aan het Rijksmuseum, zo vragen de leden.

II Reactie van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

¹⁰ Kamerstuk 35 300 VIII, nr. 104

¹¹ CIDI: Centrum Informatie en Documentatie Israël